



مجموعه ابوالضیا

ماسوا شایسته شدن دلی تطهیر چالش
پو تو حکمت و عرفان ایله تنویر آتش

علوم و معارفدن بحث ایدر. و هر ماه عربی ابتدایه اون پشته نشر اولنور فنون غزته-یدر.

[نومرو ۱۳]

فی ۱۵ ربیع الاول سنه ۱۲۹۸

[نسخه سی ۳ فروش

مجموعه مرکز برنجی جلدنده آره صره فنونه دائر معلومات اعطا
قلمش ایسه ده اکثریسی پک مختصر مواددن عبارت بولنش و با خصوص
معلومات مذکوره اطرا داوره اعطا ایدله مامش ایدی. بناء علیه وجودی
مملکتزه شرفبخش اولان و سایه حضرت پادشاهیسه آن بآن اکیلاتنه
اعتنا قلنان مکتب فنون طبیه عثمانیه نیک یتشددیردیک مستعدان اطباءدن
قول آغاسی دوقتور شا کر ابراهیم آفندی رفقای محترمه تحریر میانه
الحاقه رغبت و معلومات فیه تحریری خصوصنده وعد همت ایش
اولدقلرندن مجموعه حاجزانه مرکز و سایه ده بر درجه دها جبر نقصانه
موفق اولمش اوله جنی مقام تحدیده بیان اولنور.

کمال بک

عبد الحق حامد بکه بر مکتوبی

قرداشم افندم!

۱۳ حزیران ۹۵ تاریخلی مکتوبکی آلدیم. شمسی کوزمک اوکنده
اوغلم طولاشوب طور یوردی؛ امین اول که آنی کورمکندن ده مکتوبکی
او قومق قدر متلذذ اوله میورم. هانیا اساطیر سلفدن بر اشراقیه فرقه سی
وار ایمش ده قلبدن قلبه بخبریه مقتدر اولورلی ایش؛ شمسی بر ذات

چیسده بزم وجدانلرده اولان سیالات نورانیه نك التصافده، ولو روحانی اولسون، بر چاره بولسه صانیرم که ادبیات عثمانیه ایچون تلغرافک دمیر تلرینه بدل اجرام علویه نك خیاط شعاعنی استعماله موفق اولمش قدر بر خدمت ایدردی.

مغذیات روحانیه ایچون بر تحف سفسطه ایراد ایتشسک! بیلم جلالک (*)
برادری غیاث الدنیه اولان عتابلرینی او قومدمکی؛ ممنوعات شرعیه معذرتدن معدود اولمز؛ منهی دائما منهیدر. عشرت ایدوبده ذهننه، وجودینه خلل کلیانلرده عشرتدن ممنوع اولسی فقهسک اطراداً للباب قاعده* کلیه سنه مستعذر طوقونیور؛ انسانی خسته ایدیور؛ ذهنی قوتدن آلیقونیور اما «طیب یدای و الطیب مریض» دیه جکسک! حقق وار. حاکفده (۱) اطرافیه تعریفنه چالشدیغم زهرمننک یاننه اوغرا مق بزم کبی اولدقجه عقلی باشنده اولانلره لایقیدر؛ فی الحقیقه قطعاً دکلر. نهایت بر عذر ... وارسه اوده سائقه سیله امانه زمان مطا. لغه سندن عبارت اوله جق. نه فائده سی اولیور؟ ... می زائل اولیور؛ زمانی امانه ایدرسک برینه ... دعوت ایتیه جک بر زمانی کلیور! یوق هیچ بری دکل
.....

حاصلی بو بایده اولان معذرتن شرعی دکلر؛ حتی عقلی ده دکلر؛ چونکه مسئله بی تحلیل ایدبورسک ایتدم، آنک ایچون خسته اولدم؛ یاخود مکتوب یازمه دم دیمک. بن محمد افندی بی اوردم اما ... ایدرکن اوزمه کلذیده آنک ایچون اوردم قیلندن اولور.

سجعی یکی قافیه لریکی کوردیم. خوش اولیورده انسان آره صره آنک ایچون یاییور. عرب کولهیه قرمزی اثواب کیدرمک، یاخود خادم آغاسنه چرکس قزی ویرمک کبی.

(*) جلال الدین خوارزمشاهی درکه الک کوزل یازدیغی شیلردن معدود و هنوز نشر اولغامش بریتانورد.

(۱) بو اسمده بریتانورد.

سنگ اِهمال، ضعف اعصابدن ایسه قلت احتیاجدن اولوق دها
محتل کورینور . هر نه ایسه .

معهود تقلید منشیانه به متعلق مکتوبی نشر ایتکدن توفیق منع ایده -
پیلیرسک سن منع ایده پیلیرسک . بنی دیکله من (۲) مع مافیه اوندن
چیقمامسی اولسه کر کدر . براز دوشونیلورسه قولایجه آکلاشیلیر که
انسان کندی خانه سنی کندینه محبس ایتکده ممکن اوله پیلیر . تقصیده تجربله
اینان سویلرم سکا !

اونه دیمک ؟ بنم قدر علمک اولسه ایش مرور زمان ایله
بلکه بکا یئیشه پیلیر ایشسک !! مداهنر آغزندن چقسه سوز کوزل؛
فقط سکا یاقشمز . بنم او عظمتلی علم زه دن ثابت اولیور ؟ سکا اوتواضعلی
جهل نه دن اقتضا ایدیور ؟

بکا یتشمک ایچون مرور زمان احتیاجنی هانکی مسئله دن طولانی بیان
ایدیورسک ؟ ده ایتیشوبده نه یاپه جقسک ؟ آموزیمه می صحرا به جقسک؛
یوقسه شمیدین قرق یاشنده اولغنی می مراق ایتک ! سن قلبکدن تمامیه
امینسک که ترکیه ده یازی یازمق بزم یازدیغیز طرزله منحصر ایسه بنم
قدر حتی بعض برلده بندن ایی فقط برطاقم برلده ده بندن فنا یازی
یازیورسک؛ « ایشته او قدر در اول حکایت، باقیشی کزاف بی نهایت . »
« بن مرتبه جهلی پیلورم . » دیورسک . ایشته سکا برعباره

سویلم که سنگ عبارة کدن کوزلدر : بن هم کندی مرتبه جهلی، هم
سنگ درجه عرفانکی پیلیرم . سنگ بنله مخبره واسطه استفادة دکدر؛
عادتا بزم فقرا خواجه لزمک مدرسه لده اعتیاد ایتدکاری مذاکره در .
بنم مقصدم ایسه کندی علمی تصدیق ایتدیرمک دکل؛ آرقداشلغنی
تصدیق ایتدیرمکدر . مکتوبلرمک هپسنی بریره طوپلارسنهک بو فکرده
بولندیغمه دلالت ایلر .

بن ماغوسه ده ایکن سنی آره دم . - فضیلتلریکک بریسی ده بوجهتی در که

سن بنم کتابی آرمه مشسک . آرمه برحق تقدم وار؛ اوده
بنم سند اون سنه اول طوغدیغمدن عبارتدر .

ها ! اللهی سورسك یاشکی بیلورم . بنم تاریخ ولادتم ۱۲۵۶ در .
تکفور طاغنده طوغشم . او زمانک شاعرلندن عارف افندی نامنده برآدم
ولادتمه تاریخ اولمق ایچون « ایردی شرف بو دهره محمد کال ابله . »
هذیاننی سویلش . « ایردی » برینه (ویردی) اولسه ییدی هم بن بش
یاش ده قزانش اولوردم؛ هم تاریخ معنالی ظهور ایدردی . سنک تاریخک
یوقیدر ؟

بن نشریاته باشلاماش اولسدم سن ، اکرم ، توفیق شمدیکی قدر استعمال
استعداد ایتمک مقتدر اوله ماقی ظنده ایمشک . بو ظن خطادر . شناس
سیدن صکره بن اولسه یدم البته بریکز ظهور ایدردیکز . ادبیات غریبه
میدانده طوررکن حقایق فکریه نک بوراله انتشاری بکا وحتی شناسی یه می
محتاج اولور ! کونش طوغدقدن صکره ضیاسنی هر طرفه طاعتمق ایچون
منشوره می لزوم کوریلور ؟

شناسی ادبیاتک غربدن آلتق لازم کله جکنی کوستردی . مقامات
حریری مقدمه سنده کی

« ولو قبل مبکاها بکیت نأسفا

لسعدی شفیت النفس قبل التندم

ولکن بکت قبلی وهج لی البکا

بکاها فقلت الفضل للمتقدم . »

قطعده سی کبی بزده مجدد ادب شناسی بی عدا ایتکله و اوفضیلتی قبر
محترمندن نباشانه اغتصاب ایتماکه مجبورز .

کله لم شعر قسمته : غالبا بو بابده رأیترمز مختلف بولنه جق . شناسی
منشیلکدن زیاده شاعرلک استعدادینی حائر ایدی .

« بن شهید » بیتنده کی عین اماله سی تععیدن بشقه ترکک عموم
شاعرلنده موجوددر . مع مافیه یاکلشدر .

کاشکی اولمسیدی . بزم قاعده، شعره کوره ضرورت وزن دبدکلری شیلر
بو حاللردن عبارتدر . مثلاً، بزم حریده کی .

آغلارمزمی باقوب احوال پریشانمزه

دل و جانیه سون دواتنی، ملتنی ؟

نصل آه ایتیملم مملکتک حالنه کیم،

نه زماندر چکیور صدر وفؤاد علتی !

قطعه سنده کی عین اماله سنی دکشدیرمک نصل قابل اوله یلیر ؟

چوجقله، صوک بخشنده میدانه قویدینگ، میدانه چیقمق مسئله سنده
حقک اولسه ییله بدینگ مقتضای مقام قاعده سنه توفیق حرکت ایتماش اولور .
سک ! مادامکه (صوک) چوجوقدن صکره چیقیور؛ صاقلی شیلری صوکه،
طوغش شیلری چوجوغه بکرتک اومبارک حکم ایتک قیلندن
اولزمی !

بزم سلسیره نصلسه چیقمدی؛ ایستندیدی ده چیقمدی . آنک صوکی
زوالی چوجوق ایدی . سلسیره زواللی چوجوغک صوکی دکل ایدی .
جلال طبیعی جیفه مز؛ چونکه موضوعی صرف دین اوزرینه در . دها
مشیخت دعواسنده بولمقدق یا ! سنک اوپولده اولان اثرلیکه ده اذن ویر .
مزمز . مع مافیه بن (ماغوسه) ده ایکن آلتنده امضام اولدیغیچون
کلنهال اللربنی، قوللربنی صالایه رق، با اذن جناب معارفتنساهی اورثیه
آتمسیدی . خلاصه سی هر نه اولوسه اولسون ادبیات جدیده نک صوک تولید
ایتمسینی ایستیه میورم .

سنک اگر مرا قک ملکه معارفله خدمت ایسه لازم اولان سالنامهلر،
نمونه ادبیاتلر دکل، ترکیه القباچقلر . ترکیه علم حاجکلر، ترکیه حساب
کتابچقلری، هندسه کتابچقلری ترتیبیه اوغراشمق لازم کلیر .

سن بیلم (قورنه‌ی) ه نیچون او قدر مبتلا اولمشسك ! فخر اولسون
اما قورنه‌يك مترجم افكاری بن اواسه‌یدم؛ اوروپا سیاحتلرینه، مانغوسه
زندانلرینه ... عومیلره، فلانلره نسبت ده‌ا یاقیش-یق آلبردی. شکسپره
نیچون مراقق یوق؟ آنك بر منتظجه او یوننی ترجمه ویاخود (آدانتاسیون)
صورتيله لسانمه نقل ایتش اواسه‌یدك صانیرم كه ادبیاتمه بر یوك خدمت
ایتش اولوردك. بن قورنیک علویت افكارینه مقتون اولانلردم؛ فقط
پارسدن صندوقلرك دكل، حتی قورنه‌ی مزارندن چیقوبده كلسه «بنم اك
كوزل ائرم له سید ايله اوراسدر .» بولنده برسوز كتیره مز . بن
قورنه‌يك آثارنده اولدن بری (سنیایی) سورم؛ حریت وحیت ناعنه یازدیغی
شیلرك اك كوزلی ده اودر . له سید ايله ذاتاً امتزاج ایدمه‌امشدم؛ اوراسلرله
كذلك . (پولیوقت) خرسیتانلغه هپسندن زیاده مائل ایكن سنیدان صكره
ینه قورنه‌يك هرتیاتروسندن كوزلدر .

نخف لقردی سوبیلورسك ! قورنه‌ی (له‌سیدی) (آزاسیللاس) ه
ترجمه ایتامش؛ آزاسیللاسی هراویوننه ترجمه ایتش؛ حتی بونك ایچون
(بو آو) طرفندن منظوم بر محاکكه متهمانه‌یه‌دخی مظهر اولمشدر .
كتابلرك كلدیگی وقت دقت ایت؛ اكر (قیلاسیق) تكمیل یاننده ایسه
قورنه‌ی ده آزاسیللاسی عموم ائرلینه ترجمه كورمزسك اوزمان سوبله !
قیلاسیقلر یانكده یوقسه (قورنه‌ی) ك (پانتئون) ادبیونی استامبولده
موجوددر؛ درت بش فرانقه آلایلیرسك .

«سلام لفظی عربیدر اما سلامله مقصد مضارع اوله‌رق، تركه لشمشدر .»
دیورسك . و او جهتمه «سلاملر» لفظنی قبول ایدیورسك . برده
«بنم قیاسمه نظراً بونی سوبیلدیكمز كبی هانكی وزنده یازسمق زخافلی
اوله‌جغندن» بحث ایلدیورسك ! مسئله هبجه اوله دكل؛ اصل ترك وزنه
تطبیق ایدرده «پاه‌شاه كچركن هر كس سلاملار .» درسك ترك
اوزاننده ذاتاً زخاف قیدینه زوم اولدیغی ایچون شعرمزده زخافمن

اولور . اوزان عجمه تطبیقاً « سلامار » کله سنی قوللانمق مقصدنده
بولنور سهق « شاه جهان کچنجه توابع سلامار . » دبرز . مصراع فنا
اولور؛ فقط زخافسز اولور .

« عروض یابانلر بزم کبی آدم دکلای آنلرده خطا ایده بیلیر . »
دیورسک ! هیچ شبهه یوق؛ هم بزم کبی آدملردر؛ هم ده بلکه بزدن
بیک قات زیاده خطا ایتلردر . فقط شورایی معلوم اولمق لازم کلیر که
موزون و مقفا و مخیل و صفریله تعریف اولنان شعر معقولاندن دکلر؛
منقولاندنلر . وقتیلر بر حریف چیهش؛ دنیا طورر؛ کونش دوزر دیمش .
صکره (قوپه رنیک) کونشک طور ویده دنیانک دوندیکنی کشف ایلش؛
(غالیله) او کشفی اثبات ایلش . شمدی دنیایه ثابت، شمسه سیار نظریله
باقانلره جاهل دیورلر . فقط ایکوز سکسان میلیون مخلوق سلامی الفک
اماله سیله اوقومش؛ و حالا اوقیور . بز شعر سویلیه جکر دبه الی قصر
ایدر سهک، حاصل ایده بیله بجمکز مزیت بر جاهل عنواننه مظهر اولمقدن
عبارتدر . ضرورت نه در که خلق عنندنه حاصل اولان حیثیتی بویله
جزئیات ایچون فدا ایده لم . عروض اصحابی کبی بزده بر قاعده وضع
ایده بیلبرز . مقلد اولهرق، عربدن، عجمدن آلدیغیز یوللرده دکل . امام
خلیل، یاخود ملا جامی اولمق بزل ایچون ممکن اولهمز؛ حتی اولسه ده
آرزو اولمز . چونکه یارین م ^{دور} افندی شاکار کرده کندی کندیتنه بر
عروض یایمق، کندی کندیتنه بر طرز شعر ایجاد ایتک دعواسنه قالدیشیر .
بنم طرز اختراعه سوایقک حقایقنی محافظه به چالشیدیغم بومطالعه لره
مبنی در . بر انجمن ادب تشکیکنه چالیشر کن میدانه بر (بابل) و یاخود
(بایلون) چیقارمقدن قورقارم . بوجهته کل، بز اسکی شعر مزک زخاف
قیدینی بر طرف ایتیم . کمال وار؛ زوال وار . دیمیم ! بنه « بر قولک
روضه نبیه اوزات » یاخود « نوبهارک کسوبده تأثیرین » یازهم .
« یا بر شهابدر؛ سنک مزازک ! » یازمیه لم . هم طبیعی اولمز؛ هم کیمسه
بکنز . حتی بن بیله بکنیورم .

بکا مألوف الفت و یا مبتلای عادت و یا آثارمه خلاف طبیعت دیر-
ایسهك او بشقه لقردی . دیوانه شعری بر زنجیردن قورتارمق ایسترسهك،
قیریلجق بند آهنین عجم اوزانیدر .

بیلم بیلدیكك حكایه زدنیدر ؟ پاپاسك بری، کلیسایه کیرمشته مقدس
عد ایتدکری اککلی شرابی ایچدکدن صکره حاچه چیقمش بر قوشه
تصادف ایتش؛ قوشی طومش؛ « مسلمان قوشی ایسهك نیچون شراب
ایچرسك ! خرسنایان قوشی ایسهك نیچون حاچه چیقارسك ! » عتایله
هلاک ایتش . بزده اوقبیلدن اوله رق، - عجم وزننه تابع ایسهكز، نیچون
زخافلی شعر سویلیورسكز ! ترکیه شعر سویلیه جکسهكز، نیچون افاعیل
وتقاعیله اعتبار ایدیورسكز ! - قیاس مقسمنك مقراض قاطع الجوانبه
اوغرامق مخاطره سنده قلیلم .

« حال وار، مقال وار . » غزلانی نصل اولوب ده بنم ظن ایدیور-
سك ! زه سنده برکله کوردك که بنم یازدیغم شیاره بکرسین ؟ « ای نامق
بیچاره بواسراده نه حال وار ؟ » مصراعی بنم سوزمه بکرز شیلر-
دنیدر ؟ هایدی زخافلرینی عفو ایدلم ! بن عمرمه « اسراده نه حال
وار . قدر برهذیان سویلدمی ؟ » ویران اوله سی خانه ده اولاد و عیال
وار . « فکرینه دوشدمی ؟ غزاده معهود (یعنی کوزل وصفیله تعریف
ایتدیكك معهود) زخافلردن بشقه قصور کورمامشك ده آنك ایچون
بکا عائد اوله بیلستنه شهه ایتشك ! « سبحان من تحیر فی صنعہ العقول »
« اسراده نه حال وار » بدلالنی بردلبرك چهره سنده کی خاللره می بکرز ؟
« فکرمدن طولابی قیامت قوبماز آ » دیورسك ! قوپار؛ حتی اوقدر
قوپار که ترضیه ایسترم . یازدیغم شیلر فنا اوله بیلر؛ فقط هذیان سویلیه م .
نه حایه مبتلایم، نه بیمار خانه ده م . « ای نامق بیچاره بواسراده نه حال
وار . » مصراعی بنمی اوله جق ؟ آ عیب !

« كوكلار من توأم اولديغى حالده طوبى ايكي كره كورشديك . »
 ديورسك ! حال بوكه، بر كره كوروشديك . سواقده كيلر دن ماعداسنى
 برنجى دفعه اولهرق، ترجمه اوپه سنده، ايكنجى دفعه توفيقك مطبعه سنده
 كورمشدم . برنجيسنده چوجوقدك . ايكنجيسنده سنى بيلير سه مده قلمكك
 قوتنى بيلزدم . (مابعدى وار)

بردكانك تاريخ احوالى

ياخود سفاكتك معرفته غلبه سي

روسيه سفارتخانه سنك قارشيسنده بر سواق واردركه كوشه سنده كي
 لوحه ده « تيونى سواقى » لفظى محرردر .
 (پاى تخت سلطنت عثمانيدنك بر محله سنده سواقلرك بويه « تيونى »
 و « غلاوانى » كې اجنبى اسمارينه نسبت ايدلسنده كي مناسبتر لكره
 دائر اولان مطالعائزى بشقه بروفته تعليق ايدلمده بحث ايتك ايستد ديكمن
 مقصده كلم .)

بو (تيونى) سواقنه بيوك جاده دن صاپلديغى حالده صاغ طرفده
 ايكنجى بر قيوكليركه نصفته قدرى جاملى در . او قيو بو كونكى كونده
 « يانينك بيراخانه سنه » مدخل در .

بو دكان تريعا ۶ متر و اتساعنده بر يك تقريباً ايكي بچق مترو
 ارتفاعنده بر سقف آئنده تشكيل ايلديكى بودروم دن عبارتدر؛ چونكه
 درونده كوندوزلى الك رونقلى هوازده بيله بعد از وال غاز يانار .
 اكثر يا بيراخانه لايچون بو صورتده باصيق و دكان اطلاقدن زياده

بودروم اطلاقنه لايق يرلى انتخابى بيرانك هر موسمه سرين بره احتيا
 جندندر ديورلر . احتمال كه بويه در . فقط بنده كرك ظن منفرديه قاير
 ايسه اكثريت اوزره بيرابه مداوم اولانار آلمانلر اولديغندن، بويه مظلم
 وقسوت آلود برلك دارالمشروبات انخاضى آنلرك مزاج و طبيعتيله متناسب